

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

YTTRANDE
2022-01-30

Ärendenummer
NV-08634-23

Mark- och miljödomstolen
Umeå tingsrätt
mmd.umea@dom.se

Yttrande i mål nr M 3403–23 angående ansökan om nytt tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till framtida produktion inom SSAB:s befintliga verksamhetsområde, ansökan om tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken till bortledning av ytvatten och anläggande av en ny intagningspunkt m.m., ansökan om ett tidsbegränsat ändringstillstånd och tillstånd till temporär bortledning av grundvatten, allt inom Svartön i Luleå kommun

Naturvårdsverket har tagit del av aktbilagorna 1–28, 32–37, 43–46, 50 och 52–53 i rubricerat mål. Med anledning av domstolens skrivelse om eventuella kompletteringsbehov och förslag till tidsplan anför Naturvårdsverket följande.

1. Om skälen för Naturvårdsverkets deltagande

Naturvårdsverkets uppgift är att bevaka allmänna miljöintressen där miljöbalken tillämpas. Vi deltar i miljöprovningar som är principiellt viktiga eller har stor betydelse för miljön.

Vi har prioriterat deltagande i provningen av SSAB EMEA AB:s ansökan eftersom ärendet rör en verksamhet med stor miljöpåverkan främst genom utsläpp till luft och vatten samt buller. På grund av verksamhetens stora energibehov berörs också frågor om hushållning. Naturvårdsverket bevakar därtill tillämpningen av industriutsläppsbestämmelser.

Liksom i samrådet kommer vi att avgränsa oss till dessa frågor. I övriga frågor avstår Naturvårdsverket ifrån att ta ställning. Uteblivna synpunkter i någon fråga innebär alltså inte att Naturvårdsverket anser att ansökan är komplett i de delarna.

Utifrån ovan nämnda avgränsning bedömer vi att SSAB EMEA AB:s ansökan (härefter bolaget eller SSAB) behöver kompletteras i de avseenden som utvecklas i avsnitt 2–7 nedan. Hänvisning till ansökan sker utifrån bolagets numrering av bilagor. Vad en ansökan om tillstånd ska innehålla regleras bland annat i 22 kap. 1 § miljöbalken. Naturvårdsverket bedömer att de efterfrågade preciseringarna och kompletteringarna utgör nödvändigt underlag för att det ska vara möjligt att bedöma hur de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken följs och vilka skyddsåtgärder och försiktighetsmått som bör föreskrivas.

2. Precisering av yrkanden

2.1. Vidareförädling (yrkande I punkt 1 och yrkande III punkt 1)

Ansökan bör kompletteras med uppgift om i vilken omfattning verksamheterna kommer att bedrivas i de delar som utgör vidareförädling, dvs. vilka mängder som SSAB begär tillstånd att förädla vidare genom betning, kallvalsning och varmförzinkning eller annat. Uppgifterna behövs för att det ska vara möjligt att formulera en tillståndsmening som tydligt avgränsar tillståndets omfattning.

I yrkandet (I punkt 1) om ändringstillstånd och yrkandet (III punkt 1) om nytt tillstånd till framtida stålproduktion anges att tillstånd söks för *vidareförädling m.m.* Denna formulering är alltför oprecis. Bolaget konstaterar att tillståndsplikt A gäller för verksamheten och har i Tabell 1 angett vilka bestämmelser i miljöprövningsförordningen som verksamheten i huvudsak kommer att omfattas av, med noteringen att även andra verksamhetskoder kan vara tillämpliga.¹ Av ansökningshandlingarna framgår att vidareförädlingen bland annat omfattar betning, kallvalsning, varmförzinkning och lackering. För dessa processer kan tillståndsplikt gälla enligt exempelvis 15 kap. 5 § och 16 kap. 1 § miljöprövningsförordningen (2013:251), MPF. De är industriutsläppsverksamheter som omfattas av BAT-slutsatser om behandling av järnbaserade metaller² i industriutsläppsförordningen (2013:250), IUF, vilket bolaget riktigt anger i sammanställningen av BAT-slutsatser.³ Ansökan bör kompletteras med uppgift om i vilken omfattning respektive industriutsläppsverksamhet kommer att bedrivas. Naturvårdsverket anser att det bör framgå av tillståndsmeningen vilka industriutsläppsverksamheter som omfattas. Det är viktigt både för tillsynen och för Sveriges rapportering av uppgifter till EU.⁴ För var och en av verksamheterna som SSAB söker tillstånd till behöver det anges vilken omfattning som ansökan har, dvs vilka mängder som bolaget avser att behandla vidare på olika sätt.

2.2. Förtydligande avseende reservkraftgeneratorer

SSAB beskriver i ansökan att det finns ett antal reservkraftgeneratorer installerade inom anläggningen för att på ett säkert sätt kunna avbryta ståltillverkningen om den ordinarie elkraftförsörjningen till anläggningen skulle falla bort.⁵ Naturvårdsverket noterar att ansökan inte omfattar något yrkande om tillstånd till uppförande eller drift av reservkraftgeneratorer och vill anmärka att de kan omfattas av tillståndsplikt enligt 21 kap. 8–10 §§ MPF. Bolaget bör komplettera ansökan med en närmare beskrivning av hur reservkraften kommer att användas och dess effekt. Många förbränningsanläggningar omfattas dels av särskilda förordningar om förbränningsanläggningar, dels av särskilda BAT-slutsatser.⁶

¹ Ansökan, avsnitt 3.4 Prövningsplikt m.m., sid. 12 f.

² Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2022/2110 av den 11 oktober 2022 om fastställande av [BAT-slutsatser för industri för behandling av järnbaserade metaller](#), i enlighet med direktiv 2010/75/EU om industriutsläpp (FMP).

³ Bilaga A.1. Sammanställning av BAT-slutsatser.

⁴ Se 1 kap. 31–33 §§ industriutsläppsförordningen (2013:250) och Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2018/1135 av den 10 augusti 2018 om fastställande av typ, format och periodicitet för den information som medlemsstaterna ska göra tillgänglig vid rapporteringen om genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU om industriutsläpp.

⁵ Bilaga A, Teknisk beskrivning, avsnitt 2.8.8.

⁶ Se Naturvårdsverkets Vägledning om [Förbränningsanläggningar](#) (naturvardsverket.se)

3. Förtydligande av vilka utsläpp SSAB räknar med under övergångsperioden

SSAB behöver närmare beskriva vad som ska gälla avseende utsläpp från verksamheten under övergångsperioden, dvs den kortare period om maximalt två år då drift sker parallellt i koksverk, masugn, befintligt stålverk och det integrerade elektrostålverket. Utsläppen regleras under övergångsperioden av befintliga villkor i gällande tillstånd tillsammans med tillkommande villkor i ändringstillståndet. Det är viktigt att miljöpåverkan som SSAB redovisar i luftkvalitetsutredningen utgår ifrån och överensstämmer med den verksamhet som framställs i den tekniska beskrivningen och ansökan i övrigt.

I miljökonsekvensbeskrivningen anges *nuläget* vara de konsekvenser som uppstår av befintlig masugnsbaserad verksamhet utifrån en genomsnittligt produktion under åren 2017–2021, medan *nollalternativet* anges vara de konsekvenser som uppstår av maxproduktion enligt befintlig tillståndsgiven verksamhet.⁷ Det bör betyda att för till exempel utsläpp av svaveldioxid utgör nollalternativet 600 ton per år, vilket är den största mängden som får släppas ut enligt nu gällande tillstånd.⁸ Naturvårdsverket noterar att i luftkvalitetsutredningen anges nollalternativet för utsläpp av svaveldioxid innebära utsläpp om 541 ton per år.⁹

SSAB anger att under övergångsperioden förväntas utsläppen till luft vara lägre eller i nivå med nollalternativet eller framtida verksamhet – för svaveldioxid förväntas under övergångsperioden utsläpp om 427 ton per år. Bolaget föreslår att under övergångsperioden ska ett begränsningsvärde om 190 ton per år gälla från den omställda verksamheten, utöver villkor i befintliga tillstånd.¹⁰ Alltså föreslår bolaget att de ska få tillstånd att släppa ut 790 (600+190) ton per år, som begränsningsvärde. Beräkningarna och beskrivningarna i miljökonsekvensbeskrivningen bör i så fall redovisa effekterna av också detta scenario som underlag för miljöbedömningen. Alternativt behöver begränsningsvärden föreskrivas i en nivå som innebär att större mängder än vad som beaktats i luftkvalitetsutredningen inte får ske, dvs utsläpp till luft som är lägre eller i nivå med nollalternativet eller framtida verksamhet.

Naturvårdsverkets preliminära bedömning är att ett begränsningsvärde för utsläpp till luft av svaveldioxid om högst 790 ton per år inte är förenligt med miljöbalkens allmänna hänsynsregler. Detta mot bakgrund av dels de genomsnittliga utsläppen från produktionen under åren 2017–2021 uppräknat till maximal tillståndsgiven produktion som SSAB har redovisat (541 ton per år), dels uppgiften om att bolaget planerar en successiv övergång till produktion i elektrostålverket. Det föreslagna begränsningsvärdet innebär en marginal om närmare 85 procent över förväntade utsläpp (427 ton per år).

Ovan exempel utgår ifrån utsläpp till luft av svaveldioxid, men Naturvårdsverket bedömer att motsvarande klagande behövs i fråga om samtliga utsläppparametrar under övergångsperioden.

⁷ Bilaga B, Miljökonsekvensbeskrivning, avsnitt 8.3.

⁸ Se Mark och miljööverdomstolens dom den 15 december 2021 i mål nr M 11260–19. Villkor 16 gäller tre år från laga kraft.

⁹ Bilaga B.2, Luftkvalitetsutredning, avsnitt 9, tabell 25.

¹⁰ Bilaga D.1.1, Föreslagna villkor – ändringstillstånd, villkor 8.

4. Utsläpp till luft från det nya stålverket

Naturvårdsverket bedömer i huvudsak att luftkvalitetsutredningen innehåller de uppgifter som behövs för prövningen, men önskar förtydligande i några avseenden.

För att villkor med begränsningsvärden om utsläpp ska gå att följa upp på ett rättssäkert sätt behöver SSAB förtydliga vilka utsläppspunkter som kommer att finnas, beskriva bolagets bedömning av representativiteten och hur respektive utsläpp ska kontrolleras. Bolaget föreslår exempelvis att utsläpp till luft av svaveldioxid under övergångsperioden och provisoriskt för den framtida verksamheten ska regleras genom ett begränsningsvärde som reglerar mängd (P2). Naturvårdsverket saknar uppgift om på vilket sätt det ska kontrolleras – om det ska ske kontinuerligt eller med stickprov och vilka processteg som föreskriften avser. Motsvarande förtydligande behövs också för utsläpp av andra ämnen.

Klargörande om förväntade utsläpp till luft av krom, koppar, nickel, zink och mangan bör ske enligt följande:

- För krom, koppar och nickel som främst kommer in som föroreningar (exempelvis genom felsorterade motorer eller rostfritt stål) är bolagets angivna värden låga jämfört med liknande anläggningar med elektrostålverk.¹¹ Om värdena är korrekta så är det förstås bra, men om värdena är för lågt angivna bör de justeras och bedömningen av påverkan på omgivningen eventuellt korrigeras.
- För zink är bolagets angivna värden höga jämfört med liknande anläggningar med elektrostålverk. Bolaget behöver beskriva varför de är så stora och vilka åtgärder som kan vidtas för att minska utsläppen (från ljusbågsugn eftersom det avser nästan 90 procent av de beräknade utsläppen). För att begränsa verksamhetens utsläpp till luft är det, utöver anläggningens reningsutrustning, viktigt att ha kontroll på det skrot som ska smältas och vad det består utav. Genom att undvika förzinkat material i ljusbågsugnen kan värdena bli lägre. Om bolaget avser att återta internt fallande skrot från galvaniseringen går det i stället att genom avbränning (stripping) undvika zink i slagg och stoft.¹²
- För mangan är bolagets angivna värden höga jämfört med liknande anläggningar med ljusbågsugn. Bolaget behöver beskriva varför utsläppen är så stora och vilka åtgärder som kan vidtas för att minska utsläppen. SSAB anger indirekt i luftkvalitetsutredningen att utsläppen av mangan kommer att utgöra strax under fem procent av utsläppt stoftmängd.¹³ Även om flera stålprodukter innehåller ca en procent mangan så kan uppgiften jämföras med motsvarande utsläpp från Sandvik SRP. Där sker smältning av stål innehållande tio procent mangan i ljusbågsugn, med utsläpp till luft om strax under fem procent mangan i stoft över tid.

¹¹ Enligt miljörapporterna för svenska elektrostålverk som producerar låglegerat stål.

¹² Bilaga A, Tekniska beskrivning, avsnitt 2.5.

¹³ Bilaga B.2, Luftkvalitetsutredningen, avsnitt 7.2.5 (Mn utsläpp om 2,8 ton av 80 ton stoft ger ungefär 3,5 %).

5. Förtydligande rörande möjligheterna till inbyggnation

Kostnader för bullerdämpande åtgärder

Naturvårdsverket bedömer att underlaget behöver kompletteras med uppgift om kostnader för inbyggnation av restprodukthanteringen och skrothanteringen, där enskilda delar redovisas separat. Uppgifterna behövs för att det ska vara möjligt att avgöra vad som är en skälig skyddsnivå utifrån de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken.

Naturvårdsverket bedömer att de värden som anges i Naturvårdsverkets Vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller (rapport 6538, herefter vägledningen) bör kunna innehållas efter att den gamla verksamheten har stängts ner, även om en kort övergångsperiod kan behövas för vissa delar. I bullerutredningen redovisas ett antal beprövade och tekniskt möjliga skyddsåtgärder som SSAB bedömer inte bör genomföras därför att det är svårt ur driftsynpunkt och eftersom åtgärderna samlat är omfattande och mycket kostsamma.¹⁴ Eftersom det inte redovisas någon separat kostnad för respektive åtgärd går det dock inte för utomstående att bedöma om det med hänsyn till kostnaden och nyttan är rimligt att kräva att någon av åtgärderna vidtas. Ansökan bör därför kompletteras med uppgift om detta.

Eftersom kostnaderna för bullerdämpande åtgärder redovisas samlat, framgår det inte heller vilka åtgärder som kan vara rimliga att vidta endast nattetid för att då innehålla de värden som anges i vägledningen. Nattvärden behöver inte innehållas dygnet runt. En möjlig åtgärd kan vara att låta viss skrothantering till och från buffertlager ske utomhus på vardagar dagtid, men inte nattetid eller under helger.¹⁵ Det är även oklart för Naturvårdsverket varför lossning av skrot från järnväg inte sker i anslutning till stålverket trots att järnvägsspår finns fram dit.

Naturvårdsverket vill i sammanhanget framhålla att tillståndet för SSAB:s verksamhet i Oxelösund innehåller en föreskrift om utredning med målsättningen att de värden som anges i vägledningen ska innehållas, liksom kompletterande villkor och provisorisk föreskrift.¹⁶ Det finns inte skäl att föreskriva mindre stränga krav i Luleå än i Oxelösund. Vidare har vägledningens värden ansetts rimliga att innehålla för andra jämförbara verksamheter med ungefär samma avstånd till bostäder.¹⁷

Inomhus hantering av restprodukter (biprodukter och avfall) och skrot

Av ansökan framgår att viss hantering av restprodukter kommer att ske med utsug.¹⁸ Naturvårdsverket saknar en beskrivning av detta i bild och gestaltning – det ser i bilderna ut att vara tomma ytor där slaggkylning och restprodukter ska hanteras. För en effektiv hantering med utsug bör det finnas byggnader och utsläppspunkter. Naturvårdsverket önskar förtydligande av hur slagghantering och annan biprodukthantering kommer ske och av om någon hantering kommer ske utomhus (utöver deponerat material).

¹⁴ Bilaga B.5, Bullerutredning, avsnitt 7.2.

¹⁵ Bilaga A, Teknisk beskrivning, figur 30 område 6.

¹⁶ Se Nacka Tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom den 16 december 2020 i mål nr M 6621–19, villkor 50 och 51, utredningsföreskrift U6, provisorisk föreskrift P7.

¹⁷ Se Umeå Tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom den 1 juni 2023 i mål nr M 3358–21, villkor 7.

¹⁸ Se exempelvis Bilaga A, Teknisk beskrivning, avsnitt 2.8.3 Slagghantering, sid. 40.

Naturvårdsverket bedömer att SSAB bör redovisa möjliga alternativa lokaliseringar för skrothanteringen som innebär att riktvärdena i vägledningen kan innehållas. Om bullervärdena inte går att innehålla genom viss inbyggnation eller genom åtgärder i hanteringen bör alternativ till den valda lokaliseringen övervägas för buffertlager och lossning från tåg. Ett alternativ kan vara att hantera skrotet där koksverkets biproduktandläggning ligger idag och att utomhushanteringen av restprodukter på sikt i stället sker inomhus, där koksverket idag är lokaliserat.

Om ansökan avser hantering utomhus behöver kostnader redovisas också för alternativet att hantera skrot och restprodukter inomhus. Naturvårdsverket anser att huvudalternativet bör vara att transport sker med bandmatare och att hanteringen sker inomhus. Det är viktigt av flera skäl. Dels minskar en sådan hantering diffusa utsläpp till luft, vatten och mark, dels minskar det omfattningen av fordonstransporter inom anläggningen. Det minskar också behovet av den energi som annars behöver användas för torkning av skrotet innan det når ljusbågsugnen.

6. Processvatten och dagvatten

Hanteringen av processvatten och dagvatten är en central fråga eftersom stora volymer vatten passerar igenom anläggningen och på grund av de belastade recipienterna. Naturvårdsverket önskar kompletterande information om hur processvatten och dagvatten kommer att hanteras.

- För processvatten behöver det anges vilka reningsmetoder som kommer att användas samt vad SSAB räknar med att det innebär för utsläppen till vatten avseende halt och mängd. Vidare bör bolaget ange vilka reningstekniker som har förkastats, kostnaderna för dem och vad bolaget räknar med att de förkastade teknikerna skulle ha kunnat innebära för utsläppen till vatten avseende halt och mängd. Bolaget föreslår en utredningsföreskrift (U5) om det faktiska utfallet, men bör i detalj redovisa sina överväganden om vilka reningsmetoder som ska installeras.
- Naturvårdsverket önskar förtydligande av om dubbelmantlade kylkretsar eller andra tekniker kommer att användas för att säkerställa att processvatten inte oavsiktligt kommer i kontakt med det sekundära kylvattnet. Beskrivningen av på vilket sätt bolaget avser att konstruera värmeväxlarna så att processvatten inte kontaminerar kylvatten behöver förtydligas i detta avseende.
- SSAB bör beskriva möjligheterna att i ökad utsträckning cirkulera det vatten som lämnar det centrala reningsverket samt på vilket sätt intag av dagvatten och eventuell skyddspumpning kan hanteras med ett centralt reningsverk. Bolaget skriver att i stort sett allt processvatten recirkuleras och att rening av lokalt cirkulerande processvatten sker inom varje delprocess innan det återförs inom samma delprocess.¹⁹ Vidare anger bolaget att processvattnets salter och andra föroreningar anrikas i det vatten som cirkulerar och att för att hålla nere salthalten måste en del av vattnet tappas av (avblödning).²⁰ Bolaget bör utveckla redovisningen av sina överväganden av vilka åtgärder som kan vidtas med det vatten som inte recirkuleras. Det finns reningstekniker för vatten som möjliggör att

¹⁹ Bilaga B, Miljökonsekvensbeskrivning, avsnitt 9.3 Reningsverk för vatten, sid. 51.

²⁰ Bilaga A, Teknisk beskrivning, avsnitt 2.11.2.

vattnet återtas helt eller delvis från de centrala reningsverken.²¹ I förslag till utredningsföreskrift (U5) anges att bolaget ska utreda vilken vattenrening och vilka halter efter rening som kan uppnås med föreslagen reningsteknik från reningsverket (singular).

- För dagvattenhanteringen behöver det redovisas hur man avser att förhindra infiltration i mark för att förhindra läckage från förorenade områden. SSAB bör redovisa hur stor andel av marken (verksamhetsområdet) som kan hårdgöras, när det kan ske och vilka kostnader som är förknippade med detta. Verksamheten vid SSAB:s anläggning i Luleå har historiskt bidragit till föroreningar av mark- och vatten i området. För att inte ytterligare förvärra föroreningssituationen är det angeläget med en stor andel hårdgjord yta (med exempelvis slaggasfalt eller slaggbetong). Makadamdiken kan vara direkt olämpliga. Naturvårdsverket konstaterar att i diagram över dagvattenflöden ser utsläpp från processvatten och dagvatten ut att vara jämnstora.²² Det talar för att åtgärder avseende dagvatten är viktiga för att begränsa verksamhetens utsläpp till vatten. Det kan vara ett kostnadseffektivt sätt att minska verksamhetens påverkan på recipienterna.
- Bolaget beskriver hur tillämpliga BAT-slutsatser kommer att innehållas.²³ När vatten från två industriutsläppsverksamheter leds samman innan utsläppet lämnar anläggningen ska BAT-AEL uppfyllas vid den punkt där utsläppet lämnar anläggningen. Då det finns flera industriutsläppsverksamheter kan det innebära att det finns flera utsläppsvärden som ska tillämpas för de olika verksamheterna.²⁴ SSAB behöver förtydliga på vilket sätt det säkerställs att utgående vatten uppfyller BAT-AEL i både BAT-slutsatserna för järn- och ståltillverkning (IS) och bearbetning av järnmetaller (FMP) avseende totala suspenderade ämnen.
- Enligt industriutsläppsdirektivet ska medlemsstaterna säkerställa att ett tillstånd omfattar också annat än normala driftförhållanden, till exempel läckor, störningar, arbete med igångsättning och tillfälliga avbrott.²⁵ Det svenska genomförandet innebär att detta regleras i tillståndet enligt miljöbalken. Om bolaget bedömer att det utifrån de allmänna hänsynsreglerna bör föreskrivas villkor i nivå med vad som också följer av BAT-AEL, måste det anges på vilket sätt annat än normala driftförhållanden ska regleras. Naturvårdsverket vill i detta sammanhang också framhålla att det utifrån de allmänna hänsynsreglerna kan vara motiverat med strängare begränsningsvärden för normal drift än som följer av BAT-AEL.
- Bolaget behöver förtydliga hur dagvatten och processvatten kan integreras. I dagvattenutredningen nämns att dagvatten kan tas in som processvatten.²⁶ För att säkerställa så bra och kontrollerad rening som möjligt av dagvattnet anser Naturvårdsverket att det bör vara

²¹ Bilaga A, Teknisk beskrivning, avsnitt 2.11.4. För flertalet salter kan dessa tekniker användas och för klorider finns exempelvis omvänd osmos.

²² Bilaga A, Teknisk beskrivning, avsnitt 3.1.1, figur 44.

²³ Bilaga A.1, Sammanställning av BAT-slutsatser.

²⁴ Se Naturvårdsverkets [Vägledning om direkta och indirekta utsläpp till vatten](http://naturvardsverket.se) (naturvardsverket.se), exempel 4.

²⁵ Industriutsläppsdirektivet (2010/75/EU), artikel 14.1.f.

²⁶ Bilaga B.4, Dagvattenutredning, avsnitt 10.

huvudalternativet för normala flöden. Eftersom dagvattendammar inte är en effektiv metod att rena lösta ämnen måste de kompletteras med annan rening. Det är inte klart vilka åtgärder som bolaget avser att vidta eftersom möjliga tekniker beskrivs i ansökan som exempel.

- I det fall skyddspumpning kan vara aktuell (exempelvis för att skydda Inre Hertsöfjärden) bör det förberedas en möjlighet att ta in vattnet till det/de centrala reningsverket/-n. Utformning och nödvändiga förberedelser för detta bör beskrivas.

7. Efterbehandling

Naturvårdsverket uppfattar att frågan om ansvar för efterbehandling av föroreningsskador från verksamheten som inte ska fortsätta kommer att regleras av bestämmelser om verksamhetsutövers ansvar för avhjälpande i 10 kap. miljöbalken efter att det nya tillståndet har tagits i anspråk. Om det är en missuppfattning av vad bolaget föreslår bör SSAB förtydliga ansökan i detta avseende.

Naturvårdsverket noterar att bolagets förslag till villkor i det nya tillståndet (villkor 14) innehåller en skyldighet för SSAB att ta fram en plan för avhjälpande av eventuella miljöskador och andra återställningsåtgärder.²⁷ I den andra meningen står att *i planen ska anges hur mark, grundvatten, byggnader, och anläggningar ska undersökas med avseende på förekomst av föroreningsskador från verksamheten samt hur riskbedömning ska utföras*. Naturvårdsverket bedömer att också vattenområden bör omfattas och saknar en närmare motivering till den formulering som bolaget föreslår.²⁸

8. Tidsplan för målets fortsatta handläggning

Naturvårdsverket har ingen erinran emot SSAB:s förslag till tidsplan för målets fortsatta handläggning utöver en precisering av punkt 4. För att det ska vara möjligt att bemöta bolagets synpunkter senast i slutet av augusti 2024 behöver de ha kommit Naturvårdsverket till del senast den 3 juni 2024. I annat fall hemställer Naturvårdsverket att fristen förlängs till mitten av september 2024.

Beslut om detta yttrande har fattats av tillförordnade enhetschefen Lisa Johansson efter föredragning av handläggare Matthis Kaby.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit miljöjuristerna Liisa Seim Sehr och Britt-Inger Johansson.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Lisa Johansson

Matthis Kaby

Kopia till: SSAB genom ombud, Havs och vattenmyndigheten och Länsstyrelsen i Norrbotten

²⁷ Bilaga D.3.1, Förslag till villkor – tillstånd omställd verksamhet (yrkande III), villkor 14.

²⁸ Se Ansökan, avsnitt 6.2.3. Tillstånd III – Tillstånd för omställd verksamhet, Övrigt, sid. 21.